

ŘADY KOMPLEXNÍCH FUNKCÍ

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady

derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu

věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady

hlavní část řady

otevřené zobrazení

logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

OBECNÉ VLASTNOSTI

Řady komplexních čísel $\sum z_n$ byly částečně probírány v kapitole o číselných řadách.

Definice říká, že $\sum_{n=0}^{\infty} z_n = z$, jestliže z je limita částečných součtů řady $\sum z_n$, tj. pro každé $\varepsilon > 0$ existuje k tak, že pro $m > k$ je $|z - \sum_{n=0}^m z_n| < \varepsilon$.

Řada $\sum_{n=0}^{\infty} z_n$ konverguje absolutně, jestliže konverguje řada $\sum_{n=0}^{\infty} |z_n|$ (to je řada reálných čísel a lze na ní použít kritéria konvergence řad reálných čísel).

1. $\sum z_n = z$ právě když $\sum \Re(z_n) = \Re(z)$ a $\sum \Im(z_n) = \Im(z)$.
2. Pokud $\sum z_n$ konverguje, pak $z_n \rightarrow 0$ a tedy $\{z_n\}$ je omezená posloupnost.
3. $\sum z_n$ konverguje právě když pro každé $\varepsilon > 0$ existuje k tak, že $|\sum_{n=m}^{m+p} z_n| < \varepsilon$ pro každé $m > k$ a $p \in \mathbb{N}$.
4. $\sum (az_n + bw_n) = a \sum z_n + b \sum w_n$.
5. Absolutně konvergentní řada je konvergentní.

V kapitole o řadách funkcí byly zmíněny i obecnější funkce než jen reálné funkce jedné reálné proměnné.

Nicméně, u některých vlastností používajících derivaci nebo integrál bylo nutné se omezit jen na reálné funkce. Základní definice však zůstávají stejné.

DEFINICE. Řada $\sum f_n$ funkcí konverguje na množině A k funkci f , jestliže konverguje bodově, tj. pro každé $z \in A$ je $\sum f_n(z) = f(z)$.

Řada $\sum_{n=0}^{\infty} f_n$ funkcí konverguje na množině A k funkci f stejnoměrně, jestliže pro každé $\varepsilon > 0$ existuje k tak, že pro každé $m > k$ a každé $z \in A$ je $|f(z) - \sum_{n=0}^m f_n(z)| < \varepsilon$ (tj. $\lim_m \sup_{z \in A} |f(z) - \sum_{n=0}^m f_n(z)| = 0$).

LEKCE35-KRA
konvergence řady funkcí
integrace řady
derivace řady
mocninné řady
poloměr konvergence
rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti
L'Hospitalovo pravidlo
Laurentova řada
regulární část řady
hlavní část řady
otevřené zobrazení
logaritmická derivace
prosté zobrazení
STANDARDY
Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Příklady
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Otázky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Cvičení
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Učení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Následující tvrzení je stejné (i s důkazem) jako odpovídající tvrzení pro reálné funkce.

VĚTA. Necht' řada $\sum f_n$ konverguje k f stejnoměrně na A . Jsou-li všechny funkce f_n (stejnoměrně) spojité, je i f (stejnoměrně) spojitá.

Tvrzení o integraci a derivaci řad komplexních funkcí je však nutné ověřit. Přitom využijeme předchozí vztahy mezi integrací a derivací.

VĚTA. Necht' f_n jsou spojité funkce na křivce C a řada $\sum f_n$ konverguje stejnoměrně na křivce C . Potom je

$$\sum \int_C f_n(z) dz = \int_C \sum f_n(z) dz.$$

Tvrzení o záměně derivace a součtu řady už tak jednoduché nebylo a bylo třeba přidat nějakou podmínku.

Pro komplexní funkce stačí existence derivace v okolí bodu, tj. holomorfnost:

VĚTA. Necht' řada holomorfních funkcí f_n konverguje stejnoměrně k funkci f na oblasti G . Pak f je holomorfní a $f'(z) = \sum f'_n(z)$.

Poznámky 1 Příklady 1 Otázky 1 1

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady
derivace řady

mocninné řady

poloměr konver-
gence

rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznač-
nosti

L'Hospitalovo pra-
vidlo

Laurentova řada

regulární část řady

hlavní část řady

otevřené zobrazení

logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

MOCNINNÉ ŘADY

Mocninná řada je řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$, kde $z_0 \in \mathbb{C}$, $a_n \in \mathbb{C}$ a z je komplexní proměnná. Bod z_0 je střed konvergence řady a v tomto bodě řada vždy konverguje. Připomeňte si důležité tvrzení o **konvergenci mocninných řad**.

VĚTA. Necht' je dána mocninná řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ a $\rho = (\limsup \sqrt[n]{|a_n|})^{-1}$. Pak uvedená řada konverguje absolutně pro $|z - z_0| < \rho$, diverguje pro $|z - z_0| > \rho$. Pro libovolné kladné $r < \rho$ konverguje stejnoměrně pro $|z - z_0| \leq r$.

Číslo ρ se nazývá poloměr konvergence a $\{z; |z - z_0| < \rho\}$ kruh konvergence dané řady.

Z předchozích tvrzení a podobných úvah z dřívější kapitoly o mocninných řadách nyní vyplývají následující vlastnosti:

VĚTA. Necht' je dána mocninná řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$, $f(z)$ je její součet a ρ její poloměr konvergence.

1. Funkce f je holomorfní v kruhu konvergence.
2. Je-li $|z - z_0| < \rho$, pak $f'(z) = \sum_{n=1}^{\infty} n a_n z_0^{n-1} (z - z_0)^{n-1}$ a poloměr konvergence této řady je opět ρ .
3. Je-li $|z - z_0| < \rho$, pak $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1} (z - z_0)^{n+1}$ je primitivní funkce k $f(z)$ v kruhu konvergence a poloměr konvergence této řady je opět ρ .
4. Je-li $|z - z_0| < \rho$ a C křivka ležící v kruhu konvergence s počátečním bodem A a

LEKCE35-KRA
konvergence řady
funkcí
integrace řady
derivace řady
mocninné řady
poloměr konvergence
rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti
L'Hospitalovo pravidlo
Laurentova řada
regulární část řady
hlavní část řady
otevřeně zobrazení
logaritmická derivace
prosté zobrazení
STANDARDY
Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Příklady
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Otázky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Cvičení
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Učení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

koncovým bodem B , pak

$$\int_C f(z) dz = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1} ((B-z_0)^{n+1} - (A-z_0)^{n+1}).$$

5. Řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n (z - z_0)^n$ je Taylorovou řadou funkce $f(z)$ na kruhu konvergence, tj.

$$a_n = \frac{f^{(n)}(z_0)}{n!}.$$

Součet mocninné řady je tedy holomorfní funkce v kruhu konvergence. Platí i opak, že holomorfní funkce lze napsat jako součet holomorfní funkce?

VĚTA. Funkce f je holomorfní v bodě z_0 právě když je v nějakém otevřeném kruhu okolo z_0 součtem své Taylorovy řady.

Pro každý bod z_0 , ve kterém je funkce f holomorfní, tedy existuje největší možný otevřený kruh o středu z_0 , ve kterém je f součtem mocninné řady.

Poloměr tohoto kruhu je vzdálenost mezi z_0 a nejbližším bodem, v kterém f není holomorfní (a tedy je to ∞ pokud je f celistvá).

Tímto bodem může být i bod, kde f není definována – pak získaná řada může konvergovat na větším kruhu a tedy původní funkci rozšiřuje na větší definiční obor jako holomorfní funkci.

Otázka je, zda takovéto rozšíření je jediné, nebo jich může existovat více. Tuto otázku řeší věta o jednoznačnosti v poslední části této kapitoly.

Poznámky 2 Příklady 2 2

LEKCE35-KRA	
konvergence	řady
funkcí	
integrace řady	
derivace řady	
mocninné řady	
poloměr konvergence	
rozvoj funkce v řadu	
věta o jednoznačnosti	
L'Hospitalovo pravidlo	
Laurentova řada	
regulární část řady	
hlavní část řady	
otevřené zobrazení	
logaritmická derivace	
prosté zobrazení	
STANDARDY	
Poznámky	1 2 3 4 5 6 7 8 9
Příklady	1 2 3 4 5 6 7 8 9
Otázky	1 2 3 4 5 6 7 8 9
Cvičení	1 2 3 4 5 6 7 8 9
Učení	1 2 3 4 5 6 7 8 9

LAURENTOVY ŘADY

Velice často se vyskytují případy, kdy funkce je holomorfní v nějakém kruhu kromě jeho středu.

Pak tuto funkci nelze v tomto kruhu psát jako součet mocninné řady.

Např. funkce $e^{1/z}$ je holomorfní všude kromě bodu 0. Je možné se na tuto funkci dívat jako na funkci holomorfní v kruhu o středu ∞ .

Nelze psát $\sum a_n(z - \infty)^n$, ale právě uvedená funkce dává návod na použití řady $\sum a_n \frac{1}{z^n}$, resp. $\sum a_n \frac{1}{(z-z_0)^n}$ pro funkci $e^{1/(z-z_0)}$.

Podívejme se tedy na tyto „obrácené mocninné řady“.

VĚTA. Pro řadu $\sum_{n=0}^{\infty} a_n \frac{1}{(z-z_0)^n}$ existuje číslo $\rho \in [0, +\infty]$ takové, že tato řada konverguje absolutně na množině $K = \{z; |z - z_0| > \rho\}$ a stejnoměrně na každé kompaktní podmnožině K .

Platí $\rho = \limsup \sqrt[n]{|a_n|}$.

Z předchozích obecných vět o stejnoměrné konvergenci holomorfních funkcí vyplývají následující tvrzení:

VĚTA. Součet řady $f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n \frac{1}{(z-z_0)^n}$ je holomorfní funkce a její derivace a primitivní funkce se získá derivováním a integrováním řady člen po členu.

Nyní se tyto řady a mocninné řady použijí dohromady.

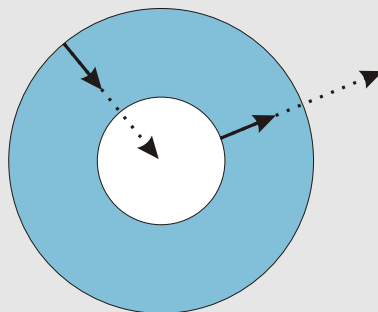
LEKCE35-KRA
konvergence řad funkcí
integrace řady derivace řady mocninné řady
poloměr konvergence
rozvoj funkce v řadu věta o jednoznačnosti
L'Hospitalovo pravidlo
Laurentova řada
regulární část řady hlavní část řady otevřené zobrazení
logaritmická derivace
prosté zobrazení
STANDARDY
Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Příklady
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Otázky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Cvičení
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Učení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

DEFINICE. Laurentova řada $\sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ se definuje rovností

$$\sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n(z - z_0)^n = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \frac{1}{(z - z_0)^n}.$$

První část $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ Laurentovy řady se nazývá **regulární část**, druhá se nazývá **hlavní část**.

Uvědomte si, že definice určuje, co znamená konvergence Laurentovy řady: je to konvergence obou jejích částí.

Kombinací předchozích vět o konvergenci regulární a hlavní části Laurentovy řady se dostává následující tvrzení.

VĚTA. Pro Laurentovu řadu $\sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ existují čísla $0 \leq r \leq R \leq +\infty$ tak, že řada konverguje absolutně na množině $M = \{z, r < |z - z_0| < R\}$ a stejnoměrně na každé kompaktní podmnožině M .

Součtem této řady je holomorfní funkce v mezikruží M , její derivace a primitivní funkce se získají derivováním a integrováním řady člen po členu.

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady

derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu

věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady

hlavní část řady

otevřené zobrazení

logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Podobně jako u funkcí holomorfních v kruhu je otázka, zda funkce holomorfní v mezikruží lze představit jakou součet Laurentovy řady. Odpověď je kladná:

VĚTA. Necht' $0 \leq r < R \leq \infty$ a funkce f je holomorfní v mezikruží M o středu z_0 a poloměrech r, R . Potom

$$f(z) = \sum_{n=-\infty}^{+\infty} a_n (z - z_0)^n$$

pro nějaká $a_n \in \mathbb{C}$ a všechna $z \in M$.

V důkazu jsme získali vzorec pro výpočet koeficientů a_n :

$$a_n = \frac{1}{2\pi i} \oint_C \frac{f(z)}{(z - z_0)^{n+1}} dz,$$

kde C je libovolná jednoduše uzavřená křivka ležící v mezikruží a obsahující bod z_0 ve svém vnitřku.

Odtud vyplývají odhady pro koeficienty a_n . Za křivku C se vezme kružnice se středem v z_0 a poloměrem ρ :

$$|a_n| \leq \frac{\max\{|f(z)|; |z - z_0| = \rho\}}{\rho^n}.$$

Poznámky 3 Příklady 3 Otázky 3 3

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady

derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu

věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady

hlavní část řady

otevřené zobrazení

logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

RŮZNÁ POUŽITÍ

Zajímavým a důležitým důsledkem předchozího tvrzení je následující věta o jednoznačnosti.

Ta je značně silnější než tvrzení vyplývající z Cauchyova vzorce, odkud vyplývalo, že dvě funkce holomorfní na a uvnitř jednoduché uzavřené křivky C se rovnají uvnitř C , jakmile se rovnají na C .

VĚTA. (Věta o jednoznačnosti) Necht' funkce f a g jsou holomorfní v oblasti G a $\{w_n\}$ je posloupnost v G konvergující k $w \in G$. Jestliže $f(w_n) = g(w_n)$ pro $n \in \mathbb{N}$, pak $f(z) = g(z)$ pro všechna $z \in G$.

Věta o jednoznačnosti má zajímavé důsledky pro přenášení vzorců z reálné analýzy do komplexní analýzy – viz *Otázky*.

Jednou z aplikací rozvoje v řady je obdoba L'Hospitalova pravidla o výpočtu limit pomocí derivací.

VĚTA. (L'Hospitalovo pravidlo) Necht' f a g jsou holomorfní funkce v bodě w a necht' $f(w) = g(w) = 0$. Potom

$$\lim_{z \rightarrow w} \frac{f(z)}{g(z)} = \lim_{z \rightarrow w} \frac{f'(z)}{g'(z)}.$$

Z důkazu vyplývá více, než je formulováno ve větě. Pokud je $k > l$, je uvedená limita podílu rovna 0. Pokud je $k < l$, je limita rovna ∞ . Pokud je $k = l$, je limita rovna a_k/b_k .

Následující tvrzení je podobné tvrzení o regulárních zobrazeních uvedenému v části o substituci v integrálu více proměnných. Podobnost není náhodná, nekonstantní holomorfní funkce je regulárním zobrazením.

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady
derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady
hlavní část řady
otevřené zobrazení
logaritmická derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

VĚTA. Každá holomorfní nekonstantní funkce f je otevřené zobrazení, tj. $f(G)$ je otevřená podmnožina roviny, jakmile je G otevřená podmnožina definičního oboru f .

S regulárními zobrazeními mají souvislost i následující věty. Nejdříve je nutné uvést pomocné tvrzení, které je zajímavé samo o sobě. Připomeňte si, že násobnost (neboli řád) nulového bodu w funkce f je nejmenší přirozené číslo k takové, že $f^{(k)}(w) \neq 0$ (tj. první index koeficientu a_k v Taylorově rozvoji f okolo w , který je nenulový).

LEMMA. Necht' f je holomorfní uvnitř a na uzavřené jednoduché křivce C , nenulová na C a má jen konečný počet nulových bodů uvnitř C . Pak integrál

$$\frac{1}{2\pi i} \oint_C \frac{f'(z)}{f(z)} dz$$

udává počet nulových bodů f uvnitř C , každý braný tolikrát, kolik je jeho násobnost.

VĚTA. Holomorfní a prostá funkce na oblasti má všude nenulovou derivaci.

Předchozí věta se dá obrátit, ale jen lokálně.

VĚTA. Mé-li holomorfní funkce nenulovou derivaci v bodě, je prostá na nějakém jeho okolí.

Obě věty lze vyslovit současně: *Funkce holomorfní v nějakém bodě je prostá v nějakém jeho okolí právě když má v tomto bodě nenulovou derivaci.*

Dalším důsledkem je obdoba derivace inverzní reálné funkce reálné proměnné.

LEKCE35-KRA

- konvergence řady funkcí
- integrace řady
- derivace řady
- mocninné řady
- poloměr konvergence
- rozvoj funkce v řadu
- věta o jednoznačnosti
- L'Hospitalovo pravidlo
- Laurentova řada
- regulární část řady
- hlavní část řady
- otevřené zobrazení
- logaritmická derivace
- prosté zobrazení

STANDARDY

- Poznámky 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Příklady 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Otázky 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Cvičení 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Učení 1 2 3 4 5 6 7 8 9

S tvrzením o derivaci inverzní funkce jste se setkali již v kapitole o derivaci, ale bylo nutné předpokládat spojitost inverzní funkce – ta nyní vyplývá z předchozích tvrzení.

VĚTA. Necht' f je holomorfní prostá funkce na oblasti G . Pak inverzní funkce $g = f^{-1}$ je holomorfní na G a $g'(z) = 1/f'(g(z))$.

VĚTA. (Riemannova věta.) Necht' U je jednoduše souvislá otevřená množina v \mathbb{C} . Pak U je izomorfní s jednotkovým kruhem $D = \{z \in \mathbb{C}, |z| < 1\}$, to znamená, že existuje holomorfní bijekce mezi U a D , která má holomorfní inverzi.

Poznámky 4 Příklady 4 Otázky 4 4 5 6

STANDARDY z kapitoly

ŘADY KOMPLEXNÍCH FUNKCÍ

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady
derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady
hlavní část řady

otevřené zobrazení
logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

OBECNÉ VLASTNOSTI

Definice říká, že $\sum_{n=0}^{\infty} z_n = z$, jestliže z je limita částečných součtů řady $\sum z_n$, tj. pro každé $\varepsilon > 0$ existuje k tak, že pro $m > k$ je $|z - \sum_{n=0}^m z_n| < \varepsilon$.

Řada $\sum_{n=0}^{\infty} z_n$ konverguje absolutně, jestliže konverguje řada $\sum_{n=0}^{\infty} |z_n|$ (to je řada reálných čísel a lze na ní použít kritéria konvergence řad reálných čísel).

1. $\sum z_n = z$ právě když $\sum \Re(z_n) = \Re(z)$ a $\sum \Im(z_n) = \Im(z)$.
2. Pokud $\sum z_n$ konverguje, pak $z_n \rightarrow 0$ a tedy $\{z_n\}$ je omezená posloupnost.
3. $\sum z_n$ konverguje právě když pro každé $\varepsilon > 0$ existuje k tak, že $|\sum_{n=m}^{m+p} z_n| < \varepsilon$ pro každé $m > k$ a $p \in \mathbb{N}$.
4. $\sum (az_n + bw_n) = a \sum z_n + b \sum w_n$.
5. Absolutně konvergentní řada je konvergentní.

DEFINICE. Řada $\sum f_n$ funkcí konverguje na množině A k funkci f , jestliže konverguje bodově, tj. pro každé $z \in A$ je $\sum f_n(z) = f(z)$.

Řada $\sum_{n=0}^{\infty} f_n$ funkcí konverguje na množině A k funkci f stejnoměrně, jestliže pro každé $\varepsilon > 0$ existuje k tak, že pro každé $m > k$ a každé $z \in A$ je $|f(z) - \sum_{n=0}^m f_n(z)| < \varepsilon$ (tj. $\lim_m \sup_{z \in A} |f(z) - \sum_{n=0}^m f_n(z)| = 0$).

VĚTA. Necht' řada $\sum f_n$ konverguje k f stejnoměrně na A . Jsou-li všechny funkce f_n (stejnoměrně) spojitě, je i f (stejnoměrně) spojitá.

LEKCE35-KRA
konvergence řady funkcí
integrace řady
derivace řady
mocninné řady
poloměr konvergence
rozvoj funkce v řadu věta o jednoznačnosti
L'Hospitalovo pravidlo
Laurentova řada
regulární část řady
hlavní část řady
otevřeně zobrazené
logaritmická derivace
prosté zobrazení
STANDARDY
Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Příklady
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Otázky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Cvičení
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Učení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

VĚTA. Necht' f_n jsou spojité funkce na křivce C a řada $\sum f_n$ konverguje stejnoměrně na křivce C . Potom je

$$\sum \int_C f_n(z) dz = \int_C \sum f_n(z) dz.$$

VĚTA. Necht' řada holomorfních funkcí f_n konverguje stejnoměrně k funkci f na oblasti G . Pak f je holomorfní a $f'(z) = \sum f_n'(z)$.

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady
derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady
hlavní část řady

otevřené zobrazení
logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

MOCNINNÉ ŘADY

Mocninná řada je řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$, kde $z_0 \in \mathbb{C}$, $a_n \in \mathbb{C}$ a z je komplexní proměnná. Bod z_0 je střed konvergence řady a v tomto bodě řada vždy konverguje.

VĚTA. Necht' je dána mocninná řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ a $\rho = (\limsup \sqrt[n]{|a_n|})^{-1}$. Pak uvedená řada konverguje absolutně pro $|z - z_0| < \rho$, diverguje pro $|z - z_0| > \rho$. Pro libovolné kladné $r < \rho$ konverguje stejnoměrně pro $|z - z_0| \leq r$.

Číslo ρ se nazývá poloměr konvergence a $\{z; |z - z_0| < \rho\}$ kruh konvergence dané řady.

VĚTA. Necht' je dána mocninná řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$, $f(z)$ je její součet a ρ její poloměr konvergence.

1. Funkce f je holomorfní v kruhu konvergence.
2. Je-li $|z - z_0| < \rho$, pak $f'(z_0) = \sum_{n=1}^{\infty} n a_n z_0^{n-1}$ a poloměr konvergence této řady je opět ρ .
3. Je-li $|z - z_0| < \rho$, pak $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1} (z - z_0)^{n+1}$ je primitivní funkce k $f(z)$ v kruhu konvergence a poloměr konvergence této řady je opět ρ .
4. Je-li $|z - z_0| < \rho$ a C křivka ležící v kruhu konvergence s počátečním bodem A a koncovým bodem B , pak

$$\int_C f(z) dz = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1} ((B - z_0)^{n+1} - (A - z_0)^{n+1}).$$

LEKCE35-KRA
konvergence řady
funkcí
integrace řady
derivace řady
mocninné řady
poloměr konvergence
rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti
L'Hospitalovo pravidlo
Laurentova řada
regulární část řady
hlavní část řady
otevřené zobrazení
logaritmická derivace
prosté zobrazení
STANDARDY
Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Příklady
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Otázky
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Cvičení
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Učení
1 2 3 4 5 6 7 8 9

5. Řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ je Taylorovou řadou funkce $f(z)$ na kruhu konvergence, tj.

$$a_n = \frac{f^{(n)}(z_0)}{n!}.$$

VĚTA. Funkce f je holomorfní v bodě z_0 právě když je v nějakém otevřeném kruhu okolo z_0 součtem své Taylorovy řady.

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady

derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu

věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady

hlavní část řady

otevřené zobrazení

logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

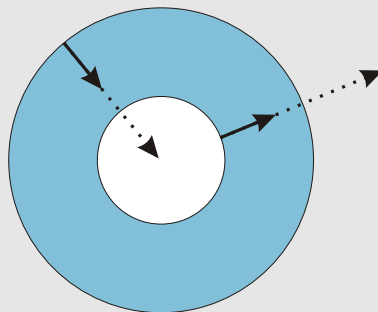
LAURENTOVY ŘADY

DEFINICE. Laurentova řada $\sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ se definuje rovností

$$\sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n(z - z_0)^n = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \frac{1}{(z - z_0)^n}.$$

První část $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ Laurentovy řady se nazývá **regulární část**, druhá se nazývá **hlavní část**.

Definice určuje, co znamená konvergence Laurentovy řady: je to konvergence obou jejích částí:

VĚTA. Pro Laurentovu řadu $\sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n(z - z_0)^n$ existují čísla $0 \leq r \leq R \leq +\infty$ tak, že řada konverguje absolutně na množině $M = \{z, r < |z - z_0| < R\}$ a stejnoměrně na každé kompaktní podmnožině M .

Součtem této řady je holomorfní funkce v mezikruží M , její derivace a primitivní funkce se získají derivováním a integrováním řady člen po členu.

- LEKCE35-KRA
- konvergence řady funkcí
- integrace řady
- derivace řady
- mocninné řady
- poloměr konvergence
- rozvoj funkce v řadu
- věta o jednoznačnosti
- L'Hospitalovo pravidlo
- Laurentova řada
- regulární část řady
- hlavní část řady
- otevřené zobrazení
- logaritmická derivace
- prosté zobrazení
- STANDARDY
- Poznámky
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Příklady
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Otázky
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Cvičení
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Učení
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9

VĚTA. Necht' $0 \leq r < R \leq \infty$ a funkce f je holomorfní v mezikruží M o středu z_0 a poloměrech r, R . Potom

$$f(z) = \sum_{n=-\infty}^{+\infty} a_n (z - z_0)^n$$

pro nějaká $a_n \in \mathbb{C}$ a všechna $z \in M$.

V důkazu jsme získali vzorec pro výpočet koeficientů a_n :

$$a_n = \frac{1}{2\pi i} \oint_C \frac{f(z)}{(z - z_0)^{n+1}} dz,$$

kde C je libovolná jednoduše uzavřená křivka ležící v mezikruží a obsahující bod z_0 ve svém vnitřku.

- LEKCE35-KRA**
- konvergence řady funkcí
- integrace řady
- derivace řady
- mocnné řady
- poloměr konvergence
- rozvoj funkce v řadu
- věta o jednoznačnosti
- L'Hospitalovo pravidlo
- Laurentova řada
- regulární část řady
- hlavní část řady
- otevřené zobrazení
- logaritmická derivace
- prosté zobrazení
- STANDARDY**
- Poznámky
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Příklady
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Otázky
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Cvičení
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Učení
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9

RŮZNÁ POUŽITÍ

VĚTA. (Věta o jednoznačnosti) Necht' funkce f a g jsou holomorfní v oblasti G a $\{w_n\}$ je posloupnost v G konvergující k $w \in G$. Jestliže $f(w_n) = g(w_n)$ pro $n \in \mathbb{N}$, pak $f(z) = g(z)$ pro všechna $z \in G$.

VĚTA. Každá holomorfní nekonstantní funkce f je otevřené zobrazení, tj. $f(G)$ je otevřená podmnožina roviny, jakmile je G otevřená podmnožina definičního oboru f .

LEMMA. Necht' f je holomorfní uvnitř a na uzavřené jednoduché křivce C , nenulová na C a má jen konečný počet nulových bodů uvnitř C . Pak integrál

$$\frac{1}{2\pi i} \oint_C \frac{f'(z)}{f(z)} dz$$

udává počet nulových bodů f uvnitř C , každý bráný tolikrát, kolik je jeho násobnost.

VĚTA. Holomorfní a prostá funkce na oblasti má všude nenulovou derivaci.

VĚTA. Mé-li holomorfní funkce nenulovou derivaci v bodě, je prostá na nějakém jeho okolí.

Obě věty lze vyslovit současně: *Funkce holomorfní v nějakém bodě je prostá v nějakém jeho okolí právě když má v tomto bodě nenulovou derivaci.*

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady
derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady

hlavní část řady

otevřené zobrazení

logaritmická
derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

VĚTA. Necht' f je holomorfní prostá funkce na oblasti G . Pak inverzní funkce $g = f^{-1}$ je holomorfní na G a $g'(z) = 1/f'(g(z))$.

VĚTA. (Riemannova věta.) Necht' U je jednoduše souvislá otevřená množina v \mathbb{C} . Pak U je izomorfní s jednotkovým kruhem $D = \{z \in \mathbb{C}, |z| < 1\}$, to znamená, že existuje holomorfní bijekce mezi U a D , která má holomorfní inverzi.

Z věty o jednoznačnosti vyplývá řada vztahů pro holomorfní funkce, které platí v reálném oboru. Např. holomorfní funkce $\sin^2 z + \cos^2 z$ a funkce 1 se rovnají na reálné přímce a proto se rovnají všude v \mathbb{C} .

Další důležitý důsledek věty o jednoznačnosti se týká tzv. analytického pokračování holomorfní funkce. Je-li f holomorfní funkce na otevřené množině G , g, h jsou holomorfní funkce na otevřené množině H , přičemž $G \cap H \neq \emptyset$ a $g = f, h = f$ na $G \cap H$, pak $g = h$ na H .

Funkce f'/f se často nazývá logaritmická derivace funkce f , protože má za primitivní funkci $\log(f(z)) = \log|f(z)| + i \arg f(z)$.

Uvedený integrál $\oint_C \frac{f'(z)}{f(z)} dz$ je tedy roven přírůstku argumentu funkce f (vynásobený i) po oběhu bodu z po křivce C (na uzavřené křivce se reálná část logaritmu zruší).

Příklad. Ukažte, že řada $\sum_{n=1}^{\infty} n^{-z}$ konverguje absolutně a lokálně stejnoměrně pro $\Re z > 1$ a diverguje pro $\Re z \leq 0$. Pro $\Re z > 1$ je tedy funkce $\zeta(z) = \sum_{n=1}^{\infty} n^{-z}$ holomorfní.

Příklad. Ukažte, že $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{c_n}{n^z}$ je holomorfní funkce pro $\Re z > 0$, jakmile $\sum_{n=1}^{\infty} c_n$ absolutně konverguje.

Příklad. Ukažte, že v oboru komplexních čísel je součet geometrické řady $\sum_{n=0}^{\infty} z^n$ roven $1/(1-z)$ pro $|z| < 1$. Geometrická řada diverguje pro $|z| > 1$.

LEKCE35-KRA

- konvergence řady funkcí
- integrace řady
- derivace řady
- mocninné řady
- poloměr konvergence
- rozvoj funkce v řadu
- věta o jednoznačnosti
- L'Hospitalovo pravidlo
- Laurentova řada
- regulární část řady
- hlavní část řady
- otevřené zobrazení
- logaritmická derivace
- prosté zobrazení

STANDARDY

- Poznámky
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Příklady
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Otázky
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Cvičení
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Učení
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklad. Najděte rozvoj $1/z$ okolo bodu 1.

Řešení. Napíšeme $1/z$ jako $1/(1 - (1 - z))$ a použijte geometrickou řadu s kvocientem $1 - z$.

Příklad. Najděte rozvoj $\frac{2z}{(z-1)(z+1)}$ okolo bodu 0.

Řešení. Rozklad $\frac{1}{z-1} + \frac{1}{z+1}$ je součet geometrických řad $-\sum z^n, \sum (-z)^n$.

Příklad. Integrací vhodných mocninných řad získejte mocninné řady pro $\text{Log}(z + 1)$ a $\text{arctg } z$.

Příklad. Najděte mezikruží konvergence Laurentovy řady $\sum_{n=-\infty}^{+\infty} z^n / 2^{n^2}$.

Příklad. Rozkladem na parciální zlomky a jejich rozvojem v geometrické řady lze získat Laurentovy řady racionálních funkcí. Zjistěte Laurentovu řadu funkce $1/(z^2 - 3z + 2)$ v mezikruží $1 < |z| < 2$.

Řešení. Regulární část se získá z parciálního zlomku $1/(z - 2)$; hlavní část se získá ze zlomku $1/(z - 1)$ úpravou na $(1/z)/(1 - (1/z))$ a rozvojem v geometrickou řadu s kvocientem $1/z$.

Příklad. Integrací logaritmické derivace zjistěte počet oběhů následujících funkcí okolo 0:

$$z^n \quad (n \in \mathbb{Z}), \quad \sin z, \quad e^z.$$

Příklad. Najděte rozvoj do Laurentovy řady se středem v bodě $z_0 = 1$ pro funkci

$$\frac{1}{z(z-1)}.$$

LEKCE35-KRA

- konvergence řady funkcí
- integrace řady
- derivace řady
- mocninné řady
 - poloměr konvergence
 - rozvoj funkce v řadu
 - věta o jednoznačnosti
 - L'Hospitalovo pravidlo
- Laurentova řada
 - regulární část řady
 - hlavní část řady
 - otevřené zobrazení
 - logaritmická derivace
 - prosté zobrazení

STANDARDY

- Poznámky
 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Příklady
 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Otázky
 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Cvičení
 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Učení
 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Řešení. Začneme tím, že zadanou (racionální) funkci rozložíme na součet parciálních zlomků:

$$\frac{1}{z(z-1)} = \frac{1}{z} + \frac{1}{z-1}.$$

Singularity funkce jsou v bodech 0 a 1. Pro $|z-1| < 1$ je

$$\frac{1}{z} = \frac{1}{1-(1-z)} = \sum_{n=0}^{\infty} (1-z)^n = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n (z-1)^n.$$

Na mezikruží $0 < |z-1| < 1$ tedy platí

$$\frac{1}{z(z-1)} = \frac{1}{z-1} + \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n (z-1)^n.$$

LEKCE35-KRA

konvergence řady
funkcí

integrace řady
derivace řady

mocninné řady

poloměr konvergence

rozvoj funkce v řadu
věta o jednoznačnosti

L'Hospitalovo pravidlo

Laurentova řada

regulární část řady
hlavní část řady

otevřené zobrazení
logaritmická

derivace

prosté zobrazení

STANDARDY

Poznámky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Příklady

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Otázky

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Cvičení

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Učení

1 2 3 4 5 6 7 8 9